

جمهوری اسلامی ایران

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج
کشاورزی
موسسه تحقیقات خاک و آب کشور

دستورالعمل ثبت، پایش و کنترل کیفی انواع مواد کودی

دستورالعمل فنی: 674

1405

شماره فروست: 69199

مشخصات اثر

عنوان: دستورالعمل ثبت، پایش و کنترل کیفی انواع مواد کودی

تهیه شده در: موسسه تحقیقات خاک و آب کشور

ناشر: موسسه تحقیقات خاک و آب کشور

طراح جلد: سید هادی میرغیائی

سال انتشار: 1405

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

این دستورالعمل با شماره 69199 در تاریخ 1405/2/6 در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.

نقل مطالب با ذکر منبع بلامانع است.

نشانی: کرج، میدان استانلار، جاده مشکین دشت، بلوار امام خمینی (ره) موسسه تحقیقات خاک و آب کشور

صندوق پستی: 311-31785

کد پستی: 3177993545

تلفن: 026-36201900

نمابر: 02636210121

پست الکترونیکی: info.swri@areeo.ac.ir

وبسایت: <http://www.swri.ir>

شماره: ۰۲۰/۳۰۶۲۵

تاریخ: ۱۴۰۵/۰۱/۱۹

ساعت: ۱۰:۱۱

فوریت:

پیوست: دارد

طبقه‌بندی:

پست

وزارت جهاد کشاورزی
وزیر

جناب آقای دکتر گل محمدی
رئیس محترم سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
جناب آقای دکتر اسدی رحمانی
رئیس محترم موسسه تحقیقات خاک و آب کشور

با سلام و احترام:

با عنایت به ماده (۱۰) قانون حفاظت از خاک مصوب ۱۳۹۸/۰۳/۰۴ مجلس شورای اسلامی، ماده (۱۶) آیین‌نامه اجرایی قانون حفاظت از خاک، مصوبه شماره ۱۹۸۶۵۳/ت/۱۹۸۴۵۳ هـ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۳۰ هیأت محترم وزیران و مصوبه نود و سومین نشست هیأت مقررات‌زایی و بهبود محیط کسب و کار به پیوست "دستورالعمل ثبت، پایش و کنترل کیفی انواع مواد کودی" جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

بدیهی است با ابلاغ این دستورالعمل، "آیین‌نامه ثبت و کنترل کیفی انواع مواد کودی"، موضوع ابلاغیه شماره ۰۲۰/۲۳۵۸۵ مورخ ۱۳۹۳/۸/۲۱ **لغو** و فاقد اعتبار است.

غلامرضا نوری

رونوشت:

- معاونین محترم وزیر، جهت اطلاع و همکاری لازم
- روسای محترم سازمان‌های وابسته، جهت اطلاع و همکاری لازم
- مدیران عامل و روسای محترم شرکتهای مادر تخصصی و موسسات وابسته، جهت اطلاع و همکاری لازم
- روسای محترم سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها، جهت اطلاع و همکاری لازم
- مدیران کل محترم دفاتر مستقل، جهت اطلاع و همکاری لازم
- رئیس محترم سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور، جهت اطلاع و همکاری لازم
- رئیس محترم اتاق اصناف کشاورزی ایران، جهت اطلاع و همکاری لازم

پیشگفتار

در کشاورزی امروز، مواد کودی به عنوان یکی از مهمترین نهاده‌ها شناخته می‌شوند، به نحوی که تصور امنیت غذایی بدون آن‌ها ممکن نیست. فرآیند نظام کود از تولید و واردات تا مصرف، زنجیره‌ای طولانی، پیچیده و متشکل از حلقه‌های متعدد است، اما «کیفیت» فصل مشترک همه اجزاء زنجیره و تضمین‌کننده اثر بخشی نهائی تلاش همه حلقه‌ها است. بر همین مبنا **برنامه ثبت و کنترل کیفیت انواع مواد کودی** به استناد «آئین نامه ثبت و کنترل کیفی انواع مواد کودی» برای اولین بار در کشور از سال 1393 و با محوریت موسسه تحقیقات خاک و آب از موسسات ذیل سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و همکاری موثر معاونت امور زراعت و سایر دستگاه‌ها به ویژه سازمان‌های جهاد کشاورزی استان‌ها راه‌اندازی شد. در طول بیش از 10 سال گذشته، این اقدام منشأ اثرات مهمی در ارتقاء کیفیت انواع مواد کودی در سطح کشور بوده است. پس از ابلاغ قانون حفاظت از خاک در سال 1398، بر اساس ماده 10 این قانون و سپس ماده 16 آئین نامه اجرائی آن که در تاریخ 1402/10/30 در هیات وزیران به تصویب رسید، وزارت جهاد کشاورزی قانوناً در ارتباط با ثبت و پایش کیفیت انواع مواد کودی وظیفه‌مند شد و آئین‌نامه ثبت و کنترل کیفی مواد کودی نیازمند بازتدوین با رویکرد جدید بود. موسسه تحقیقات خاک و آب موضوع بازنگری آئین‌نامه را در قالب دستورالعمل جدید، از اردیبهشت 1403 آغاز و طی نشست‌های فنی و کارشناسی متعدد با مشارکت ذی‌نفعان پیگیری نمود. محور اصلی این دستورالعمل «کیفیت انواع مواد کودی» است که هم از منظر حفاظت و مدیریت منابع خاک و محیط‌زیست کشور

حائز اهمیت بوده و هم کمیت و کیفیت محصولات کشاورزی را متأثر خواهد نمود. در مسیر تدوین محتوای دستورالعمل تلاش گردیده است تا از حق بهره‌برداران در برخورداری از مواد کودی با کیفیت، دفاع شده و به موازات آن حقوق تولیدکنندگان، واردکنندگان، تولیدکنندگان قراردادی و فروشندگان انواع مواد کودی که صادقانه و با رعایت کیفیت فعالیت می‌نمایند، محترم داشته شود. تجربه تدوین این دستورالعمل با جلب مشارکت ذی‌نفعان بخش خصوصی در فضای اعتماد متقابل، تا دستیابی به نسخه نهایی که مشترکاً به تأیید موسسه و انجمن‌های صنفی مرتبط قرار گیرد، تجربه‌ای نو، شایان توجه و قابل تعمیم به سایر دستورالعمل‌ها و ضوابط مرتبط با بخش خصوصی است. امید می‌رود دستورالعمل حاضر در ارتقاء کمی، کیفی و سلامت محصولات کشاورزی و بهبود کیفیت منابع خاک و آب کشاورزی بیش از پیش مفید و موثر واقع شود.

لازم می‌دانم از جناب آقای دکتر بازرگان عضو محترم هیأت علمی موسسه تحقیقات خاک و آب که در تدوین و پیگیری این دستورالعمل از ابتدا تا ابلاغ، طی جلسات متعدد کارشناسی و نخبگانی با حضور ذی‌نفعان زحمات بسیاری را متقبل شدند، تشکر و قدردانی نمایم.

همچنین از اعضای هیأت علمی و کارشناسان موسسه تحقیقات خاک و آب، دفتر ثبت و کنترل کیفی مواد کودی، مدیران معاونت برنامه‌ریزی و امور اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی، معاونت امور زراعت، معاونت امور آب و خاک، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، دفتر امور استان‌ها، دفتر حقوقی، نمایندگان سازمان بازرسی و کارشناسان فعال و اعضای محترم هیأت مقررات‌زدائی و بهبود محیط کسب و کار کمال تشکر را دارم.

سپاس ویژه از فعالان بخش خصوصی به ویژه اعضای محترم هیأت مدیره انجمن تولیدکنندگان کودهای کشاورزی، انجمن واردکنندگان سم و کود و انجمن تولیدکنندگان فرآورده‌های آلی و زیستی کشاورزی، که در مسیر تدوین این دستورالعمل با بررسی‌های فنی و ارائه نظرات کارشناسی خود، هم راستا با منافع کشور در ارتقاء کیفیت این دستورالعمل ما را یاری دادند.

هادی اسدی رحمانی

رئیس موسسه تحقیقات خاک و آب

دستورالعمل ثبت، پایش و کنترل کیفی انواع مواد کودی

به استناد اصل 138 قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، ماده 10 قانون حفاظت از خاک، ماده 16 آئین‌نامه اجرائی قانون حفاظت از خاک، مصوبه شماره 58331/ت/198653 مورخ 1402/10/30 هیات وزیران و بند پ ماده 7 قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و در راستای اجرای جزء (4) بند (ز)، جزء (یک) بند (الف) و جزء (3) بند (د) شرح وظایف تفصیلی وزارت جهاد کشاورزی، دستورالعمل ثبت، پایش و کنترل کیفی انواع مواد کودی به منظور نظام‌مند نمودن ثبت و کنترل کیفیت تمامی مواد کودی شامل انواع کودها، بهبوددهنده‌های رشد، بهسازهای خاک و بسترهای کشت از منابع شیمیائی، معدنی، آلی، زیستی و یا ترکیب آن‌ها، مشتمل بر 52 ماده و 54 تبصره به شرح زیر تأیید و ابلاغ می‌گردد.

ماده 1- هدف

کمک به ارتقا امنیت غذایی کشور با ارتقا کیفیت و کمیت محصولات کشاورزی، حفاظت و تقویت کیفیت منابع خاک و آب و حمایت از حقوق

ذی‌نفعان و ذی‌مدخلان تولید، واردات، توزیع، فروش و مصرف انواع مواد کودی از طریق:

- الف - شناسنامه‌دار کردن مواد کودی قابل‌عرضه در کشور
- ب - کنترل کیفیت مواد کودی در چرخه عرضه در کشور مطابق با شاخص‌های ارزیابی کیفیت انواع مواد کودی
- ج - نظارت، شناسائی و برخورد قانونی با متخلفین در زنجیره عرضه مواد کودی

ماده 2- در این دستورالعمل تعاریف، واژه‌ها و اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

- 1- **وزارت:** وزارت جهاد کشاورزی
- 2- **مؤسسه:** مؤسسه تحقیقات خاک و آب
- 3- **سازمان:** سازمان جهاد کشاورزی استان
- 4- **مواد کودی:** هر نوع کود، ماده به‌ساز خاک، بهبوددهنده رشد گیاه و یا بستر کشت با بنیان شیمیایی، آلی، زیستی و یا ترکیبی از آن‌ها
- 5- **کود:** هر ماده آلی یا معدنی با منشأ طبیعی یا مصنوعی که به خاک یا گیاه اضافه می‌شود تا یک یا چند عنصر ضروری برای رشد گیاه را تأمین کند.
- 6- **کود آلی:** فرآورده‌ی جانبی به دست آمده از فرآوری مواد جانوری و گیاهی که دارای مقدار کافی عناصر غذایی است و ارزش کود دارد.
- 7- **کود زیستی:** ماده‌ای جامد، مایع یا نیمه جامد که حاوی تعداد مکفی از یک یا چند موجود زنده‌ی مفید خاک‌زی بوده و قادر است به نحوی در تأمین عناصر غذایی موردنیاز گیاه مؤثر باشد.

- 8- **کود شیمیایی:** هر نوع ماده شیمیایی یا معدنی که حاوی حداقل مقدار تعیین شده از یک یا چند عنصر غذایی مورد نیاز گیاه می‌باشد و به منظور تأمین این عناصر به صورت مصرف خاکی، مصرف در آب آبیاری، محلول‌پاشی و یا آغشته کردن بذر و اندام‌های تکثیر گیاهی توصیه می‌گردد.
- 9- **مقدار قابل اعلام:** به کمترین مقدار ماده مغذی یا ماده موثره اصلی در کود، بهساز خاک، بهبوددهنده رشد یا بستر کشت گفته می‌شود که ارزش اعلام در برچسب یا سندهای بازرگانی خرید و فروش را داشته باشد. این مقدار برای انواع عناصر غذایی در کودها، در شیوه‌نامه فنی ثبت و کنترل کیفی مواد کودی تعیین و توسط موسسه ابلاغ می‌گردد.
- 10- **بهساز خاک:** مواد شیمیایی، آلی و یا زیستی است که با هدف بهبود ویژگی‌های شیمیایی، فیزیکی و زیستی خاک و نه تأمین عنصر غذایی به خاک اضافه می‌شوند.
- 11- **بهبوددهنده رشد:** ترکیباتی با منشأ شیمیایی، آلی و یا زیستی که از طریق تعدیل اثرات نامطلوب تنش‌های زنده و غیرزنده و یا سایر روش‌ها (غیر از کودها و آفت‌کش‌ها)، موجب بهبود رشد گیاه می‌گردند.
- 12- **بستر کشت:** ماده حاوی ترکیبات آلی، معدنی یا مخلوط آن‌ها که شرایط فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی مناسبی را برای استقرار ریشه و رشد گیاه فراهم می‌سازد. این ترکیبات از نظر واکنش با عناصر غذایی و ریشه گیاه می‌توانند فعال یا خنثی باشند. این تعریف شامل خاک نمی‌شود.

- 13- **آزمایشگاه:** واحد سنجش ویژگی‌های مواد کودی که مجوزهای لازم را از مراجع ذیربط دریافت نموده باشد.
- 14- **آزمایشگاه مرجع:** آزمایشگاه مؤسسه تحقیقات خاک و آب
- 15- **آزمایشگاه همکار:** آزمایشگاهی که در انجام تجزیه‌های مواد کودی با مؤسسه همکاری می‌کند.
- 16- **بسته بندی مواد کودی:** قرار دادن مقدار مشخصی از ماده کودی در پوششی معین، به منظور حفظ کیفیت آن و سهولت در حمل‌ونقل و مصرف
- 17- **تجزیه کود:** آزمون‌هایی که برای تعیین ویژگی‌های مواد کودی مندرج در شیوه‌نامه انجام می‌پذیرد.
- 18- **پروانه‌ی بهره‌برداری:** مجوزی که به موجب آن متقاضی می‌تواند با رعایت ضوابط و مقررات مربوطه نسبت به بهره‌برداری از واحد مورد نظر جهت تولید محصول اقدام نماید.
- 19- **کد آیسیک:** مجموعه کدهای شناسائی که برای هر یک از انواع مواد کودی بصورت انحصاری توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت صادر و در پروانه بهره‌برداری درج می‌گردد.
- 20- **ثبت:** شناسنامه‌دار کردن هر برند-فرمول ماده کودی؛ ثبت مواد کودی بسته به منشأ، به یکی از انواع تولیدی، وارداتی و یا تولید قراردادی بوده و از طریق ارائه «گواهی ثبت مواد کودی» توسط مؤسسه انجام خواهد شد.
- 21- **مسئول فنی:** شخص حقیقی که وظیفه نظارت بر همه مراحل تولید کنترل کیفیت، انطباق محصولات با استانداردها و ضوابط شیوه‌نامه‌های فنی

موضوع این دستورالعمل، تضمین ایمنی و سلامت مواد کودی را در هر واحد تولیدی بر عهده دارد و در مقابل مراجع قانونی و قضایی در حوزه مسئولیت فنی، در حیطه گزارش اعلامی در سامانه جامع مواد کودی، مسئول و پاسخگو است.

مسئول فنی باید دارای مدرک کارشناسی و یا بالاتر در یکی از رشته‌های تحصیلی کارشناسی یا بالاتر شیمی و مهندسی شیمی با گرایش‌های مرتبط، علوم خاک با گرایش‌های مرتبط شیمی و حاصلخیزی خاک (برای مواد کودی شیمیایی و آلی) و رشته‌های میکروبیولوژی و بیوتکنولوژی با گرایش‌های مرتبط و علوم خاک با گرایش‌های مرتبط با بیولوژی خاک برای کودهای آلی و زیستی باشد که طبق شیوه‌نامه، احراز صلاحیت می‌شود.

22- کارشناس فنی: شخص حقیقی که دارای مدرک کارشناسی و یا بالاتر در یکی از رشته‌های گروه شیمی و مهندسی شیمی با گرایش‌های مرتبط، علوم خاک با گرایش‌های مرتبط یا رشته‌های میکروبیولوژی، بیوتکنولوژی و علوم سلولی-مولکولی با گرایش‌های مرتبط بوده و هماهنگی امور فنی و اجرای دقیق ضوابط و شیوه‌نامه‌های فنی موضوع این دستورالعمل را در فرآیند واردات/تولید قراردادی مواد کودی را در هر واحد وارداتی/تولید قراردادی، در حیطه گزارش اعلامی در سامانه جامع مواد کودی، بر عهده دارد.

23- گواهی صلاحیت مسئول فنی/کارشناس فنی: مدرکی است نشان‌دهنده دارا بودن صلاحیت فنی و تخصصی فرد معین برای احراز مسئولیت فنی/کارشناسی فنی در واحد تولیدی/وارداتی/تولید قراردادی مواد کودی که توسط موسسه صادر می‌گردد.

- 24- نام تجاری: مطابق بند ج ماده 30 قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری
- 25- تولیدکننده: شخص حقیقی/ حقوقی که مجوز تولید مواد کودی را از مراجع ذیربط دریافت نموده باشد.
- 26- واردکننده: شخص حقیقی/ حقوقی که مواد کودی را از تولیدکننده یا تأمین‌کننده خارجی خریداری و از طریق مبادی ورودی به‌طور قانونی به کشور وارد می‌نماید.
- 27- تولیدکننده قراردادی: هر شخص حقیقی/ حقوقی که مواد کودی با برند خود را از طریق قرارداد با تولیدکننده تأمین و عرضه می‌نماید.
- 28- فروشنده: شخص حقیقی/ حقوقی دارای مجوز که نسبت به تهیه، توزیع و فروش مواد کودی در سطوح کلان تا خرده‌فروشی اقدام می‌نماید.
- 29- برچسب: نمایش اطلاعات و ویژگی‌های محتوای بسته‌بندی مواد کودی به‌صورت نوشته، تصویر و گرافیک.
- 30- صاحب مجوز (دارنده‌ی مجوز): شخص حقیقی یا حقوقی که براساس مفاد این دستورالعمل، گواهی یا مجوزهای مربوطه را به دست آورده است.
- 31- واحد تولیدی: واحدی است که در آن جا مواد کودی، تولید شده و دارای پروانه بهره‌برداری از مراجع مربوطه می‌باشد.
- 32- گروه نظارت و کنترل کیفی: گروهی مرکب از افراد واجد صلاحیت که از طرف موسسه یا سازمان به منظور کنترل کیفیت مواد کودی و نظارت بر رعایت مفاد این دستورالعمل به مراکز تولید، نگهداری، توزیع و عرضه و فروش مواد کودی اعزام می‌گردد.

- 33- شماره تعرفه (HS¹ Code): شماره تعرفه مربوط به انواع مواد کودی در فصل 31 کتاب مقررات واردات و صادرات ایران
- 34- شاخص‌های ارزیابی کیفیت انواع مواد کودی: ویژگی‌های کیفی هر یک از انواع مواد کودی که بر مبنای مراجع بین‌المللی، استانداردهای ملی و یا مستندات داخلی تعیین و در قالب شیوه‌نامه فنی توسط موسسه ابلاغ و در معرض دید عموم قرار خواهد گرفت.
- 35- محدوده مجاز اختلاف غلظت عناصر غذائی، مواد موثره و جمعیت ریزجانداران مفید در مواد کودی: محدوده‌ای کمتر از مقدار تضمین شده غلظت عناصر غذائی، مواد موثره و یا ریزجانداران مفید در برچسب انواع مواد کودی که با توجه به ماهیت مواد کودی، دقت و حساسیت اندازه‌گیری، بر اساس جدول زیر می‌باشد:

جدول 1- محدوده مجاز انحراف از مقادیر تضمین شده غلظت عناصر غذائی/مواد موثره/

ویژگی	غلظت (%) / جمعیت تضمین شده	خطای مجاز (%)
غلظت عنصر غذائی	25 و بیش از آن	5
	از 10 تا کمتر از 25	7
	از 1 تا کمتر از 10	10
	کمتر از 1	15
جمعیت ریز جانداران مفید هدف	تا 0/5 لگاریتم انحراف از حد تضمین شده	

¹ Harmonized System

36- شیوهنامه: منظور «شیوهنامه فنی ثبت و کنترل کیفی مواد کودی» است که شیوه اجرای این دستورالعمل را تبیین می‌نماید. این شیوهنامه مشتمل بر فصول: گردش کار ثبت مواد کودی و مدارک مورد نیاز، مشخصات فنی انواع مواد کودی قابل ثبت در کشور، برچسب‌گذاری، نمونه‌برداری و گردش کار و مدارک موردنیاز برای صدور پروانه مسئول فنی است؛ که ظرف مدت حداکثر شش ماه از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل تهیه و پس از تصویب در ستاد هماهنگی ثبت و کنترل کیفیت مواد کودی، توسط موسسه ابلاغ خواهد شد. با ابلاغ شیوهنامه جدید، شیوهنامه موجود ابطال و ملغی اثر می‌گردد.

37- درگاه: درگاه ملی مجوزهای کشور

38- سامانه: سامانه جامع اطلاعات مواد کودی کشور

ماده 3- همه مواد کودی تولید داخل/ وارداتی/ تولید قراردادی، پیش از تولید، واردات و یا تولید قراردادی در کشور بایستی در مؤسسه ثبت شوند. **تبصره** - مقدار حداکثر 5 کیلوگرم از هر ماده کودی (به استثنای مواد کودی زیستی) که برای استفاده آزمایشی و یا به عنوان نمونه برای اخذ مجوزهای لازم، تولید یا وارد می‌گردد، نیازمند ثبت نیست.

ماده 4- مؤسسه در فرآیند ثبت هر ماده ی کودی، نام تجاری ماده را همراه با مشخصات فنی، بسته‌بندی و مشخصات تولیدکننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی ثبت می‌نماید.

تبصره 1- ثبت هر ماده کودی تولیدی براساس کد آیسیک مندرج در پروانه بهره‌برداری انجام می‌شود.

تبصره 2- تغییر در اندازه و وزن بسته‌های مواد کودی که به صورت بسته‌بندی ثبت و عرضه می‌شوند باید به اطلاع موسسه رسانده شده و نمونه‌ی برچسب جدید به موسسه ارسال شود.

تبصره 3- تعرفه ثبت و تمدید گواهینامه ثبت ماده کودی بر اساس مصوبه هیات امنای سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی از متقاضی دریافت می‌گردد.

ماده 5- ثبت هر ماده کودی تولیدی بر اساس گواهینامه ثبت نام تجاری انجام خواهد شد.

تبصره - استفاده از نام تجاری شناخته شده صنایع مواد کودی، ثبت شده در ایران که پیش‌تر در کشور دیگری استفاده شده باشد، به‌منظور ثبت ماده کودی تولیدی توسط متقاضیان، فقط با اجازه کتبی صاحب اولیه نام تجاری، امکان‌پذیر خواهد بود.

ماده 6- مؤسسه در بررسی تقاضای ثبت، مشخصات فنی ماده کودی را در مقایسه با مشخصات مندرج در شیوه‌نامه، ارزیابی نموده و اطلاعات تولیدکننده/واردکننده /تولیدکننده قراردادی را بررسی و از تطابق مشخصات فنی و صحت اطلاعات اطمینان حاصل می‌نماید.

تبصره - ثبت مواد کودی مشمول استاندارد اجباری بر اساس ویژگی‌های مندرج در استاندارد اجباری انجام خواهد شد.

ماده 7- تقاضای ثبت مواد کودی محتوی ریزجانداران با پتانسیل بیماری‌زایی (به تشخیص موسسه و بر اساس منابع علمی)، برای تعیین مرجع رسیدگی در ستاد هماهنگی ثبت و کنترل کیفیت مواد کودی مطرح می‌گردد. ثبت این مواد کودی منوط به احراز عدم بیماری‌زایی توسط مرجع معتبر (به تشخیص ستاد) می‌باشد.

ماده 8- ثبت مواد کودی مشمول قوانین ناریه مانند کودهای نیترات پتاسیم، نیترات آمونیم و سایر مواد کودی که خاصیت انفجاری دارند، مستلزم اخذ و بارگذاری مجوزهای لازم از وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و شورای امنیت ملی کشور در سامانه می‌باشد. فهرست این مواد توسط موسسه در سامانه اطلاع رسانی می‌شود.

ماده 9- ثبت مواد کودی نانو نیازمند اخذ گواهی از کمیته راهبردی فناوری نانو وزارت می‌باشد.

ماده 10- در فرآیند ثبت، محتوای فنی و تخصصی مندرج در برچسب مواد کودی بایستی مطابق شیوه‌نامه بوده و به تأیید مؤسسه برسد. درج برچسب بر روی تمامی انواع بسته‌بندی‌های مواد کودی الزامی است. مواد کودی ثبت شده تنها با برچسب تأیید شده‌ی مؤسسه قابل عرضه می‌باشند.

تبصره - طراحی گرافیکی برچسب باید به نحوی باشد که اطلاعات ضروری برای مصرف کننده به طور واضح دیده شوند. تغییر آدرس بایستی به اطلاع مؤسسه برسد و در برچسب اصلاح و اعمال شود.

ماده 11- تولید کننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی موظف به درج شماره یا کد سری ساخت بر روی برچسب هر بسته از ماده کودی است.

ماده 12- هنگام ثبت سفارش واردات یا صادرات مواد کودی، درج شماره ثبت در سامانه جامع تجارت الزامی است.

تبصره 1- واردات انواع مواد کودی بدون داشتن برچسب فارسی ممنوع است.

تبصره 2- توزیع انواع مواد کودی بدون برچسب فارسی، در داخل کشور ممنوع است.

ماده 13- کلیه تولیدکنندگان مواد کودی ملزم به داشتن مسئول فنی و کلیه واردکنندگان و تولیدکنندگان قراردادی مواد کودی ملزم به داشتن کارشناس فنی تأیید شده توسط موسسه می باشند.

ماده 14- مسئول فنی/ کارشناس فنی مواد کودی باید "گواهی صلاحیت" خود را از موسسه دریافت نماید.

تبصره - تولیدکننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی، مسئول فنی/کارشناس فنی موردنظر خود را از میان فهرست واجدین شرایط

مندرج در سامانه انتخاب و یا فرد واجد شرایط پیشنهادی خود را از طریق سامانه به مؤسسه معرفی می‌نماید.

ماده 15- کلیه‌ی تولیدکنندگان، واردکنندگان و تولیدکنندگان قراردادی موظف‌اند پیش از اقدام به تولید تجاری/ واردات/ تولید قراردادی، درخواست ثبت مواد کودی تولیدی یا وارداتی خود را از طریق درگاه به مؤسسه ارائه نمایند.

ماده 16- مؤسسه موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از تکمیل مدارک و دریافت نتیجه آزمایش توسط متقاضی، فرآیند بررسی تقاضای ثبت را کامل نموده، در صورت تأیید، شماره‌ی ثبت را اعلام و در صورت عدم تأیید، موضوع را با ذکر دلایل از طریق سامانه به متقاضی اعلام نماید.

ماده 17- مرجع تشخیص کیفیت؛ مشتمل بر ماهیت و کلیه مشخصات فنی انواع مواد کودی، مؤسسه می‌باشد.

تبصره: مسئولیت صحت کلیه اطلاعات درج شده بر روی برچسب هر ماده کودی بر عهده دارنده گواهینامه ثبت (تولیدکننده/ واردکننده/ تولیدکننده قراردادی) می‌باشد.

ماده 18- مدت اعتبار ثبت هر ماده‌ی کودی 5 سال می‌باشد که با درخواست صاحب ثبت و پس از بررسی شرایط، قابل تمدید است.

تبصره - در صورتی که مؤسسه پس از گذشت یک ماه از زمان ارائه تقاضای تمدید از طرف متقاضی، پاسخ ندهد، ثبت ماده کودی تمدید شده تلقی می‌شود.

ماده 19- متقاضی تمدید می‌بایست حداقل دو ماه قبل از اتمام اعتبار ثبت، درخواست تمدید گواهینامه ثبت را از طریق درگاه به مؤسسه ارائه نماید و چنانچه بعد از گذشت دو ماه از پایان اعتبار، نسبت به تمدید آن اقدامی ننماید، ثبت ماده کودی تعلیق خواهد شد.

تبصره 1- در صورت عدم تمدید ثبت به مدت یک سال، موضوع برای تعیین تکلیف شماره ثبت به ستاد هماهنگی ثبت و کنترل کیفی مواد کودی ارجاع می‌گردد.

تبصره 2- در صورتی که تولیدکننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی هم‌زمان بیش از سه شماره ثبت تعلیقی داشته باشد، تا تعیین تکلیف توسط ستاد، ثبت جدید برای شرکت انجام نمی‌شود و مؤسسه مدیرعامل را برای ادای توضیحات در رابطه با نحوه فعالیت خود و دلایل تعلیق ثبت مواد کودی به ستاد هماهنگی ثبت و کنترل کیفی مواد کودی فرا می‌خواند و ستاد در رابطه با ثبت‌های جدید و ابطال گواهی‌های ثبت تعلیقی شرکت تصمیم خواهد گرفت.

ماده 20- اقدام به تولید یا واردات ماده کودی که ثبت آن تعلیق گردیده، در طول مدت تعلیق، ممنوع بوده و با متخلف مطابق مواد 35 و 36 برخورد می‌گردد.

تبصره 1- به منظور اطلاع از آخرین وضعیت تولید / واردات در زمان تعلیق گواهی ثبت، مسئول فنی/کارشناس فنی موظف است پس از اطلاع از تعلیق گواهینامه ثبت از طریق سامانه، گزارشی از آخرین وضعیت سری ساخت‌های تولیدی/ وارداتی ماده کودی تعلیقی را از طریق سامانه جامع مواد کودی کشور به موسسه ارائه نماید.

تبصره 2- هر نوع فعالیت تجاری صادرات، توزیع، نگهداری، عرضه و فروش سری ساخت‌هایی از ماده کودی مذکور که پیش از تاریخ تعلیق ثبت، تولید یا وارد شده باشند، بلامانع است. در هر شرایط، تولید کننده/واردکننده/ تولیدکننده قراردادی مسئول کیفیت ماده کودی موجود در بازار می‌باشد.

ماده 21- در راستای پایش کیفیت مواد کودی، مؤسسه و سازمان از طریق اعزام گروه نظارت و کنترل کیفی، از مبادی ورودی، انبار، کارخانه/کارگاه تولیدی، مراکز فروش و عرضه مواد کودی، بازدید به عمل آورده و نسبت به نمونه‌برداری از مواد کودی و انجام آزمایش‌های لازم بر روی نمونه‌ها اقدام می‌نمایند. در صورت احراز عدم تطابق محتوای ماده‌ی کودی با مشخصات ثبت شده‌ی آن خارج از «محدوده مجاز اختلاف مشخصات مواد کودی» و یا احراز غلظت عناصر و ترکیبات یا ریزجانداران آلاینده بیش از حداکثر غلظت

مجاز تعیین شده در شیوه‌نامه توسط موسسه و یا عدم رعایت هر یک از مفاد این دستورالعمل، مطابق مواد 35 تا 50 این دستورالعمل و سایر قوانین و مقررات مرتبط با متخلفین برخورد خواهد شد.

تبصره 1- مقدار ماده کودی که به عنوان نمونه برداشته می‌شود، کمترین مقدار لازم برای انجام کنترل کیفی بوده و بسته به نوع ماده کودی متفاوت است. شرایط نمونه‌برداری مشتمل بر روش، مقدار و زمان نمونه‌برداری، نگهداری و حمل نمونه‌ها، بر اساس شیوه‌نامه ابلاغی موسسه می‌باشد.

تبصره 2- هزینه نمونه‌های ماده کودی که در فرآیند پایش و کنترل کیفی، در قالب این دستورالعمل و شیوه‌نامه ابلاغی موسسه از فروشگاه‌ها و مراکز عرضه مواد کودی اخذ می‌شود (حداکثر 6 نمونه در سال)، بر عهده دارنده گواهینامه ثبت (تولیدکننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی) می‌باشد و دارندگان گواهینامه ثبت ملزم به تأمین هزینه‌های فروشندگان مواد کودی در این رابطه هستند.

ماده 22- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که به نحوی در امر جمع‌آوری، سالم‌سازی، فرآوری، نگهداری و حمل‌ونقل فضولات دامی (دام و طیور) فعالیت دارند ملزم به اجرای ضوابط و مقررات بهداشتی ابلاغی سازمان دامپزشکی کشور می‌باشند. (موضوع نامه شماره 403/43/40645 مورخ 1403/5/23 سازمان دامپزشکی کشور)

ماده 23- به منظور جلوگیری از اشاعه و گسترش عوامل بیماریزا، استفاده از فضولات دامی خام و یا غیر فرآوری شده و نیز استفاده از انواع ضایعات کشتارگاهی غیرفرآوری شده در انواع مواد کودی ممنوع است. (موضوع نامه شماره 403/43/40645 مورخ 1403/5/23 سازمان دامپزشکی کشور).

ماده 24- بر اساس ماده 17 آئین‌نامه قانون حفاظت از خاک، خرید، فروش، واردات، صادرات و توزیع مواد کودی ثبت نشده یا فاقد شماره ثبت ممنوع می‌باشد.

ماده 25- کود ثبت نشده به عنوان کالای قاچاق شناخته می‌شود و هر نوع فعالیت تجاری اعم از ورود، خروج، خرید و فروش، توزیع و یا انبار و نگهداری ماده کودی ثبت نشده و یا تخطی از ضوابط مندرج در این دستورالعمل و سایر قوانین و مقررات مربوط به مواد کودی، تخلف محسوب گردیده و بر اساس مفاد قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و سایر قوانین و مقررات مربوطه با متخلفین برخورد خواهد شد.

ماده 26- به منظور هماهنگی و مدیریت پایش کیفیت مواد کودی در مناطق مختلف کشور، در هر استان «کارگروه کنترل کیفی مواد کودی» با ترکیب: رئیس سازمان (رئیس)، نماینده معرفی شده موسسه در استان (دبیر)، نماینده اداره کل صمت در استان، مسئول واحد امور حقوقی سازمان،

مسئول واحد بازرسی سازمان، مدیر حراست سازمان و نماینده اتاق اصناف کشاورزی در استان تشکیل می‌گردد.

تبصره 1- احکام اعضای کارگروه توسط رئیس سازمان صادر می‌گردد.

تبصره 2- دبیرخانه کارگروه در محل سازمان استان مستقر می‌گردد.

ماده 27- «کارگروه کنترل کیفی مواد کودی» موظف است با اعزام گروه نظارت و کنترل کیفی، به طور مداوم از مراکز تولید/نگهداری/مبادی ورودی و فروشگاه‌های مواد کودی در سطح استان بازدید نموده و بنا به تشخیص گروه اعزامی، نسبت به نمونه‌برداری از برند-فرمول‌های مواد کودی اقدام نماید.

تبصره - گروه نظارت و کنترل کیفی متشکل از دبیر کارگروه استانی، نماینده حراست سازمان و نماینده اتاق اصناف کشاورزی، نماینده سازمان صمت، تعزیرات حکومتی یا نیروی انتظامی (در صورت نیاز) می‌باشد. احکام اعضای گروه نظارت و کنترل کیفی توسط رئیس کارگروه کنترل کیفی استان صادر می‌شود.

ماده 28- کلیه واردکنندگان، تولیدکنندگان، تولیدکنندگان قراردادی، صاحبان انبارها و مراکز نگهداری و فروشندگان مواد کودی موظفند دسترسی گروه نظارت و کنترل کیفی را به مواد کودی موجود و نیز مدارک و مستندات مرتبط، فراهم نمایند. در غیر این صورت بر اساس گزارش کارگروه و مستندات، مراتب توسط رئیس سازمان به موسسه اعلام و بر اساس مفاد مواد 35 و 36 پیگیری خواهد شد.

تبصره - در مواردی که موضوع به تشخیص رئیس کارگروه کنترل کیفی مواد کودی بر حقوق بهره‌برداران یا سلامت محصول و یا منابع آب‌وخاک تأثیر فوری داشته باشد، هم‌زمان با گزارش به مؤسسه، موضوع با قید فوریت توسط ایشان به مرجع قضائی اعلام و اقدامات قانونی برای دسترسی فوری گروه نظارت و کنترل کیفی به مواد کودی یا مستندات فراهم خواهد شد.

ماده 29- در صورت کشف مواد کودی ثبت نشده در هر یک از مراکز عرضه/ انبار یا فروشگاه، «کارگروه کنترل کیفی مواد کودی»، مراتب را بلافاصله همراه با مستندات مستقیماً به اداره تعزیرات حکومتی استان گزارش نموده و رونوشت آن را به مؤسسه، واحد حقوقی سازمان و دفتر حقوقی وزارت ارسال می‌نماید.

تبصره 1- کارگروه می‌تواند به تشخیص مرجع قضائی، بلافاصله نسبت به جمع‌آوری ماده کودی ثبت نشده اقدام نماید.

تبصره 2- «کارگروه کنترل کیفی مواد کودی» موظف است موضوع رسیدگی به تخلف را تا حصول رأی و نتیجه نهائی پیگیری نماید.

تبصره 3- مؤسسه موظف است موضوع کشف برند فرمول ماده کودی ثبت نشده را به منظور اطلاع ذینفعان در سامانه درج و از طریق سامانه به مسئولین فنی فروشندگان مواد کودی ابلاغ نماید.

تبصره 4- موسسه موظف است موضوع لزوم جمع‌آوری ماده کودی ثبت نشده را از طریق سامانه به اتاق اصناف کشاورزی اطلاع‌رسانی کند.

ماده 30- نمونه‌های اخذ شده از مراکز تولید، مبادی ورودی، توزیع یا فروش توسط دبیر کارگروه کنترل کیفی مواد کودی، به چهار قسمت تقسیم می‌شود. بخش اول: نمونه تجزیه؛ پس از تغییر ظرف و درج کد محرمانه، در کوتاه‌ترین زمان پس از نمونه‌برداری، با هماهنگی دفتر ثبت و کنترل کیفی مواد کودی موسسه، به یکی از آزمایشگاه‌های همکار ارسال می‌شود. همزمان با ارسال بخش اول، بخش دوم: نمونه کنترلی دفتر ثبت؛ برای کنترل‌های بعدی، به صورت پلمب شده به دفتر ثبت و کنترل کیفی مواد کودی موسسه ارسال می‌گردد. بخش سوم: نمونه کنترلی سازمان است؛ که به صورت پلمب شده در سازمان نگهداری می‌شود. بخش چهارم: نمونه کنترلی متقاضی است؛ این بخش به صورت پلمب شده به صاحب کالا تحویل می‌گردد که تا هر زمان لازم بدانند نزد خود نگهداری کنند.

تبصره 1- در رابطه با کودهای زیستی، 4 نمونه پلمب شده مجزا از یک سری ساخت تولیدی برداشته می‌شود و بدون باز کردن بسته‌بندی، 3 نمونه به آزمایشگاه، دفتر ثبت و کنترل کیفی موسسه، سازمان استان ارسال و یک نمونه نیز پلمب و به صاحب کالا تحویل داده می‌شود.

تبصره 2- در مراحل نمونه‌برداری، جابه‌جایی و نگهداری نمونه‌ها باید شرایط نگهداری ماده کودی که روی برچسب آن درج گردیده است، رعایت شود.

تبصره 3- رونوشت نامه ارسال نمونه‌ها به آزمایشگاه، به دفتر ثبت و کنترل کیفی مواد کودی موسسه نیز ارسال می‌گردد.

تبصره 4- هزینه انجام تجزیه‌ها بر روی نمونه‌های کنترل کیفی، توسط موسسه به آزمایشگاه‌های همکار پرداخت می‌شود.

ماده 31- به منظور برنامه‌ریزی و هماهنگی امور پایش و کنترل کیفیت، برنامه سالانه نمونه‌برداری مشتمل بر تعداد نمونه سهمیه استان با توجه به تنوع جغرافیائی و اقلیمی و نیز تنوع برند-فرمول‌ها، در ابتدای هر سال توسط موسسه تعیین و به سازمان هر استان ابلاغ می‌گردد. هزینه‌های ارسال نمونه‌ها و نیز انجام تجزیه‌های کیفی بر روی نمونه‌هایی که در قالب این برنامه به آزمایشگاه‌های همکار ارسال می‌شود، از طرف موسسه تامین خواهد شد.

تبصره - سایر هزینه‌های اجرای برنامه پایش کیفیت مواد کودی در هر استان (مأموریت، وسیله نقلیه، سوخت و...) توسط سازمان تأمین خواهد شد.

ماده 32- نتایج اندازه‌گیری توسط آزمایشگاه از طریق سامانه به دفتر ثبت و کنترل کیفی مواد کودی موسسه ارسال می‌شود، موسسه نتایج را همراه با گزارش و مستندات نمونه‌برداری از جمله تصویر برچسب، بسته‌بندی، شماره ثبت درج شده و سایر مشخصات، که توسط رئیس کارگروه و از طریق سامانه به دفتر ثبت و کنترل کیفی مواد کودی موسسه ارسال گردیده، به

منظور بررسی و تجزیه و تحلیل، تشخیص بروز خطاهای احتمالی و تعیین تکلیف نحوه برخورد براساس قوانین و مقررات مرتبط، مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد. (در قالب سامانه).

تبصره - به منظور جلوگیری از هر گونه خطا یا تضییع حقوق تولیدکننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی مواد کودی، انتشار نتایج تجزیه مواد کودی و یا هر گونه اقدام، اظهارنظر رسمی له یا علیه ماده کودی موردنظر یا واحد تولیدی/وارداتی/تولید قراردادی مرتبط با آن پیش از اعلام مؤسسه ممنوع می‌باشد.

ماده 33- به منظور بررسی، تجزیه و تحلیل و تصمیم‌گیری در رابطه با نتایج پایش کیفیت مواد کودی و تخلفات احتمالی مندرج در گزارش بازدیدهای انجام گرفته بر اساس مفاد این دستورالعمل، همچنین رسیدگی به اعتراضات تولیدکنندگان/واردکنندگان/تولیدکنندگان قراردادی مواد کودی در رابطه با نحوه اجرای این دستورالعمل، «ستاد هماهنگی ثبت و کنترل کیفیت مواد کودی» متشکل از رئیس موسسه (رئیس)، رئیس دفتر ثبت و کنترل کیفی مواد کودی موسسه (دبیر)، نماینده تشکل ذیربط (یکی از انجمن‌های تولیدکنندگان کودهای کشاورزی/واردکنندگان کود و سم/تولیدکنندگان فرآورده‌های آلی و زیستی کشاورزی، حسب مورد)، یک نفر کارشناس صاحب‌نظر به پیشنهاد مشترک سه انجمن مربوطه و یک نفر کارشناس صاحب‌نظر به انتخاب رئیس موسسه، تشکیل می‌گردد.

تبصره 1- احکام اعضای ستاد برای هر دوره فعالیت (یک سال) توسط رئیس ستاد صادر می‌گردد.

تبصره 2 - جلسات ستاد با حضور 3 نفر از اعضای رسمیت می‌یابد.

تبصره 3- تصمیمات ستاد با رأی اکثریت اعضای حاضر در جلسه، مصوب گردیده و لازم الاجرا است.

تبصره 4- حضور یک نفر نماینده رسمی واحد تولیدی/ وارداتی/ تولیدکننده قراردادی ماده کودی برای ادای توضیحات و بدون حق رای در جلسه بررسی بلامانع است.

ماده 34- وظایف ستاد هماهنگی ثبت و کنترل کیفیت مواد کودی به شرح زیر است:

1. تصمیم‌گیری در رابطه با نحوه برخورد با انحرافات اشخاص حقوقی یا حقیقی تولیدکننده/ واردکننده/ تولیدکننده قراردادی/ فروشنده مواد کودی از مفاد این دستورالعمل و سایر قوانین و مقررات مرتبط با آن، بر اساس نتایج کنترل کیفی، گزارش‌های بازدید میدانی و یا گزارش دفتر ثبت و کنترل کیفی مواد کودی در چارچوب مفاد این دستورالعمل
2. تصمیم‌گیری در رابطه با نحوه برخورد با شماره ثبت‌های تعلیقی بیش از یک سال و شرکت‌هایی که بیش از 3 شماره ثبت تعلیقی دارند.
3. رسیدگی به شکایت اشخاص حقیقی/حقوقی در رابطه با نحوه رسیدگی به تقاضاهای ثبت و تمدید

4. رسیدگی به شکایت اشخاص حقیقی/حقوقی در رابطه با اجرای برنامه کنترل کیفی
5. بررسی و تصویب مفاد شیوه‌نامه فنی ثبت و کنترل کیفی مواد کودی و تغییرات بعدی پیشنهادی
6. تصمیم‌گیری در رابطه با ویژگی‌های مواد کودی جدید خارج از شیوه‌نامه

ماده 35- به منظور برخورد مناسب و متناسب با موارد عدم اجرای مفاد این دستورالعمل و سایر مقررات مرتبط توسط هر یک از تولیدکنندگان/واردکنندگان/تولیدکنندگان قراردادی و در عین حال رعایت حقوق آنها در چارچوب مقررات، موارد تخلف بر اساس گزارش مکتوب گروه نظارت و کنترل کیفی استانی و یا مأمور ناظر اعزامی از ستاد موسسه، با درج نمره منفی در پرونده شرکت متخلف به شرح جدول 2 تبیین و نحوه برخورد نیز بر اساس جدول 3 رأساً توسط موسسه و یا پس از تأیید در ستاد هماهنگی ثبت و کنترل کیفیت مواد کودی خواهد بود.

تبصره 1- به منظور اطلاع‌رسانی به موقع به واحدهای تولیدی/وارداتی/تولیدکننده قراردادی و یا مسئولین فنی/کارشناسان فنی شرکت‌ها، موسسه موظف است سامانه ارسال پیامک راه‌اندازی و اطلاعات ضروری به ویژه موارد تخلف، لزوم شرکت در دوره‌ها/جلسات و ... را به صورت پیامک به شماره همراه مدیرعامل یا فرد مسئول معرفی شده از طرف ایشان و در موارد مرتبط به مسئول فنی/کارشناس فنی شرکت، اعلام نماید.

جدول 2- میزان نمرات منفی متناظر با هر مورد عدم رعایت مقررات

ردیف	موضوع	نمره منفی	ماده کودی	مسئول فنی / کارشناس فنی	مخاطب* شرکت
1	عدم حضور مسئول فنی یا جانشین ایشان یا مدیرعامل در کارخانه در حال تولید در زمان بازدید*	5	*	*	*
2	تغییر بسته‌بندی خارج از موارد ثبت شده* - (در هر برند - فرمول)	5	*	*	*
3	معرفی نکردن مسئول فنی بعد از گذشت هر یک ماه از ابطال/تعلیق پروانه مسئول فنی قبلی*	5	*	*	*
4	ممانعت از ورود گروه نظارت و کنترل کیفی به محل واحد صنفی یا ابرار یا ممانعت از نمونه برداری*	20	*	*	*
5	عدم درج شماره ثبت بر روی بسته‌های ماده کودی* - (در هر برند - فرمول)	20	*	*	*
6	عدم رسیدگی به اخطار کتبی	40	*	*	*
7	عدم درج سری ساخت/تاریخ تولید/تاریخ انقضا	25	*	*	*
8	تغییر غیرمجاز برچسب/عدم درج برچسب فارسی* - (در هر برند - فرمول)	25	*	*	*
9	عرضه ماده کودی ثبت شده در بسته‌بندی بدون برچسب* - (در هر برند - فرمول)	20	*	*	*
10	شرکت نکردن مسئول فنی/کارشناس فنی در دوره‌های بازاریابی که از طرف مؤسسه الزامی اعلام می‌شود*	15	*	*	*
11	تمدید نکردن ثبت کودی بدون ارائه دلیل به مؤسسه (در هر برند - فرمول)	15	*	*	*

*تکرار موارد منجر به درج نمره منفی برابر بار اول خواهد شد.

*در مواردی که موضوع بیش از یک مخاطب داشته باشد، نمره منفی عیناً برای همه مخاطبان درج می‌شود.

جدول 3- نحوه برخورد با موضوع عدم رعایت مقررات بر اساس نمرات منفی

نحوه برخورد					جمع نمرات منفی	
پس از تأیید ستاد هماهنگی ثبت و کنترل کیفیت مواد کودی					در موضوع عدم رعایت مقررات، برای هر واحد تولیدی/ وارداتی/ تولیدکننده قراردادی/ فروش در یک سال شمسی	
مخاطب		مخاطب			رونوشت اطحار به انجمن صنعتی مربوطه*	اطحار کتبی به شرکت
مخاطب	مخاطب	مخاطب	مخاطب	مخاطب		
شرکت	مسئول فنی/ کارشناس فنی	ماده کودی	شرکت	مسئول فنی/ کارشناس فنی	ماده کودی	تا 15
						بیش از 15 تا 40
			دوره آموزشی اخلاق تولید و تجارت# لزام شرکت مدیر عامل در دوره آموزشی اخلاق تولید و تجارت# لزام مسئول فنی کارشناس فنی به شرکت در دوره آموزشی# جمع آوری سری ساخت#			بیش از 40 تا 80
تعمیرات و گزارش نخلک شرکت به مراجع صدور	اطحار پروانه صلاحیت مسئول فنی کارشناس فنی*	تعلیق گماحه شماره ثبت**				بیش از 80

* انجمن صنعتی مربوطه موظف است با دریافت رونوشت نامه، موضوع را پیگیری و نتیجه پیگیری ها را به مؤسسه منعکس نماید.
** موضوع درخواست تعلیق یا ابطال شماره ثبت یا پروانه مسئول فنی/کارشناس فنی حداقل سه روز پیش از طرح در ستاد، طی نامه‌ای از طرف مؤسسه به شرکت اطلاع‌رسانی خواهد شد.
در صورت عدم پیگیری موارد توسط شخص حقیقی/حقوقی مخاطب، با تصویب ستاد، مجازات‌های رده بالاتر (ردیف بیش از 80) اعمال می‌گردد.

تبصره 2- حداکثر بازید میدانی از یک واحد معین 6 بار در سال تعیین می‌شود.
تبصره 3- در صورت پایان مدت اعتبار در زمان تعلیق، درخواست تمدید ثبت تا پایان مدت زمان تعلیق قابل رسیدگی نیست.
تبصره 4- در صورتی که یک برند - فرمول در طول مدت اعتبار دو بار تعلیق شود، هزینه تمدید ثبت آن معادل یک ثبت جدید محاسبه می‌شود.

ماده 36- در صورتی که مجموع امتیازات منفی ناشی از بازرسی میدانی موضوع ماده 35 از ابتدا تا انتهای یک سال شمسی بیش از 40 باشد، با اعمال مجازات‌های پیش‌بینی شده در جدول 3، امتیاز منفی، صفر می‌شود. در صورتی که مجموع امتیازات منفی ناشی از این ماده، کمتر از 40 باشد، موسسه می‌تواند نسبت به صفر نمودن امتیازات منفی شرکت در شروع سال جدید اقدام نماید.

ماده 37- به منظور برخورد مناسب و متناسب با موارد عدم تطابق ویژگی‌ها (به جز عناصر و ترکیبات آلاینده) در مواد کودی تولیدی/وارداتی با موارد تضمین شده در گواهینامه ثبت و در عین حال رعایت حقوق تولیدکنندگان/واردکنندگان/تولیدکنندگان قراردادی در چارچوب مقررات، موارد انحراف براساس گزارش نتایج آزمایشگاه در مقایسه با مفاد شیوه نامه، مطابق جدول 4 زیر در یکی از دسته‌های خطای کم، خطای متوسط، خطای زیاد و یا خطای خیلی زیاد قرار داده می‌شود. پیگیری هر خطا، با توجه به درجه خطای تعیین شده، بر اساس ماده 38 می‌باشد.

جدول 4- دسته بندی شدت خطا نسبت به مقادیر تضمین شده

ویژگی	مقدار تضمین شده (غلظت (% / جمعیت (تعداد) / مقدار)	خطای مجاز (%)	کم (%)	متوسط (%)	زیاد (%)	خیلی زیاد (%)
غلظت عنصر غذایی	25 و بیش از آن	تا 5	>10-5	>15-10	>25-15	>25
غلظت ماده مؤثره	از 10 تا کمتر از 25	تا 7	>14-7	>21-14	>35-21	>35
غلظت ماده آلی	از 1 تا کمتر از 10	تا 10	>20-10	>30-20	>50-30	
رطوبت شوری بیورت در کود اوره اسیدبته آزاد	کمتر از 1	تا 15	>30-15	>45-30	>60-45	
دانه بندی pH و ...						
جمعیت ریز جانداران مفید هدف		تا 5/5 لگاریتم انحراف از حد تضمین شده برچسب	از 0/5 تا یک لگاریتم نسبت به جمعیت تضمین شده در برچسب			

ماده 38- در صورت احراز انحراف از خطای مجاز موضوع ماده 37 در هر

برند-فرمول توسط موسسه، به ترتیب زیر عمل خواهد شد:

الف- در هر مورد خطای کم یا متوسط (حداکثر تا 3 مورد در طول مدت اعتبار گواهی ثبت) شرکت با اعلام موسسه از طریق سامانه ملزم به جمع‌آوری سری ساخت مورد نظر می‌باشد.

ب- در هر مورد خطای بالاتر از متوسط، مؤسسه علاوه بر الزام تولیدکننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی به جمع‌آوری، پرونده واحد متخلف را به سازمان تعزیرات حکومتی ارسال و موضوع را برای پیگیری جمع‌آوری ماده کودی به سازمان استان‌های محل توزیع (بر اساس گزارش تولیدکننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی)، اتاق اصناف کشاورزی، فروشندگان (از طریق سامانه مربوطه) ابلاغ می‌نماید.

تبصره 1- در صورتی که مجموع تعداد انحراف‌های کم یا متوسط غلظت هر یک از عناصر/ترکیبات و یا ریز جانداران مفید و یا سایر خصوصیات مندرج در جدول 4 بالا، برای یک برند-فرمول ماده کودی، در طول مدت اعتبار ثبت، بیش از 3 بار باشد، گواهی ثبت با تایید ستاد هماهنگی ثبت و کنترل کیفیت مواد کودی به مدت یک سال تعلیق، موسسه علاوه بر الزام تولیدکننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی به جمع‌آوری، پرونده واحد متخلف را به سازمان تعزیرات حکومتی ارسال و موضوع را برای پیگیری جمع‌آوری ماده کودی به سازمان استان‌های محل توزیع (بر اساس گزارش تولیدکننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی)، اتاق اصناف کشاورزی و فروشندگان (از طریق سامانه مربوطه) ابلاغ می‌نماید.

تبصره 2- در مواردی که تولیدکننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی ظرف مدت 14 روز کاری گزارش جمع‌آوری سری ساخت را به موسسه اعلام ننماید، موضوع ابطال ثبت ماده کودی، همراه با مستندات در ستاد هماهنگی ثبت و کنترل کیفی مواد کودی مطرح و در صورت تصویب ستاد، ثبت ماده کودی ابطال می‌گردد.

تبصره 3- در صورتی که پس از اعلام کتبی تولیدکننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی مبنی بر جمع‌آوری سری ساخت ماده کودی مورد نظر و اعلام به عاملان توزیع، نمونه‌ای از سری ساخت مذکور به هر نحو در یکی از مراکز عرضه پیدا شود، تولیدکننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی به سازمان تعزیرات حکومتی معرفی می‌شود. در صورتی که پس از دریافت گزارش جمع‌آوری، نمونه‌ای از سری ساخت مذکور در همان مرکز اعلام شده، مجدداً مشاهده شود، با تصویب ستاد، گواهی ثبت ماده کودی به مدت یک سال تعلیق خواهد شد.

تبصره 4- در صورت عدم درج سری ساخت بر روی بسته‌بندی محصول، شرکت ملزم به جمع‌آوری کل محصول فاقد سری از برند-فرمول مورد نظر می‌باشد.

تبصره 5- مقادیر انحراف برای هر ویژگی در هر سری ساخت از هر برند-فرمول به صورت مجزا بررسی و نحوه برخورد براساس ویژگی خواهد بود که بیشترین انحراف را داشته باشد.

تبصره 6- در مواردی که استان‌های محل توزیع برند فرمول مورد نظر از طرف شرکت به موسسه اعلام نشود، موسسه ملزم خواهد بود موضوع را به سازمان کلیه استان‌ها اطلاع‌رسانی نموده و لزوم جمع‌آوری را از طریق سامانه به اتاق اصناف کشاورزی، فروشندگان مواد کودی سراسر کشور ابلاغ نماید.

ماده 39- در صورتی که بر اساس نتایج آزمایش‌ها در هر یک از نمونه‌ها، غلظت ترکیبات و عناصر آلاینده، جمعیت ریزجانداران آلاینده یا مقادیر هر یک از ویژگی‌های مضر و یا عناصر سنگین در ماده کودی نسبت به حداکثر مقادیر مجاز اعلام شده در شیوه‌نامه بیشتر باشد، موسسه بلافاصله موضوع را به شرکت اعلام و شرکت موظف به جمع‌آوری فوری سری ساخت مربوطه و ارائه توضیحات خواهد بود. هم‌زمان پرونده واحد متخلف به عنوان آلاینده/تخریب‌کننده خاک و خسارت به محصول/دام/انسان، از طریق واحد حقوقی سازمان استان محل تولید/توزیع (با نظارت دفتر حقوقی وزارت) به مراجع قضائی ذیربط ارسال می‌شود. موسسه به موازات موضوع را برای پیگیری جمع‌آوری ماده کودی به سازمان استان‌های محل توزیع (بر اساس گزارش تولیدکننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی)، اتاق اصناف کشاورزی، فروشندگان (از طریق سامانه مربوطه) ابلاغ می‌نماید. در موارد خطر فوری برای سلامت گیاه، دام و انسان (به تشخیص موسسه)، رونوشت ابلاغ به ترتیب به سازمان حفظ نباتات کشور، سازمان دامپزشکی کشور و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز ارسال می‌گردد.

تبصره 1- در مواردی که تولیدکننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی ظرف مدت 14 روز کاری گزارش جمع‌آوری سری ساخت را به موسسه اعلام ننماید، موضوع ابطال ثبت ماده کودی، همراه با مستندات در ستاد هماهنگی ثبت و کنترل کیفی مواد کودی مطرح و در صورت تصویب ستاد، ثبت ماده کودی ابطال می‌گردد.

تبصره 2- در صورتی که برای یک برند فرمول ماده کودی، در طول مدت اعتبار ثبت، بیش از 3 بار انحراف غلظت ترکیبات و عناصر آلاینده، جمعیت ریزجانداران آلاینده یا مقادیر هر یک از ویژگی‌های مضر و یا عناصر سنگین نسبت به حداکثر مقادیر مجاز اعلام شده در شیوه‌نامه احراز شود، گواهی ثبت با تایید ستاد هماهنگی ثبت و کنترل کیفیت مواد کودی به مدت یک سال تعلیق می‌گردد. رفع تعلیق منوط به رایحه گزارش بهسازی با تصویب ستاد است.

تبصره 3- در صورتی که پس از اعلام کتبی تولیدکننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی مبنی بر جمع‌آوری سری ساخت ماده کودی موردنظر و اعلام به عاملان توزیع، نمونه‌ای از سری ساخت مذکور به هر نحو در یکی از مراکز عرضه پیدا شود، تولیدکننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی به عنوان آلاینده/تخریب‌کننده خاک و عامل خسارت به محصول/دام/انسان به مراجع قضائی ذیربط معرفی می‌شود. در صورتی که پس از دریافت گزارش جمع‌آوری، نمونه‌ای از سری ساخت مذکور در

همان مرکز اعلام شده، مجدداً مشاهده شود، با تصویب ستاد، گواهی ثبت ماده کودی به مدت یک سال تعلیق خواهد شد.

تبصره 4- در صورت عدم درج سری ساخت بر روی بسته‌بندی محصول، شرکت ملزم به جمع‌آوری کل محصول فاقد سری از برند - فرمول مورد نظر می‌باشد.

تبصره 5- در مواردی که استان‌های محل توزیع برند فرمول مورد نظر از طرف تولیدکننده/واردکننده/تولیدکننده قراردادی به موسسه اعلام نشود، موسسه ملزم خواهد بود موضوع را به سازمان کلیه استان‌ها اطلاع‌رسانی نموده و لزوم جمع‌آوری را از طریق سامانه به اتاق اصناف کشاورزی و فروشندگان مواد کودی سراسر کشور ابلاغ نماید.

ماده 40- شخص حقیقی/حقوقی که بر اساس مفاد این دستورالعمل ملزم به جمع‌آوری برند - فرمول ماده کودی شود، ملزم می‌گردد تا هزینه‌های تجزیه ماده کودی مورد نظر را بر اساس اعلام موسسه پرداخت نماید.

ماده 41- هر برند - فرمول ماده کودی که با تصویب ستاد هماهنگی ثبت و کنترل کیفی ابطال می‌شود، به مدت یک سال با همان ترکیب با هر نوع نام تجاری متفاوت، توسط شرکت مذکور قابل ثبت نخواهد بود.

ماده 42- در صورتی که بر اساس بررسی‌های میدانی و یا بررسی مستندات قابل دسترس، برای موسسه محرز شود که یک برند - فرمول ماده کودی

ثبت شده به عنوان وارداتی، بر خلاف اظهار دارنده ثبت، در داخل تولید می‌شود. موسسه پس از تصویب ستاد، ثبت ماده کودی را ابطال، موضوع را به اطلاع سازمان‌ها رسانده و در سامانه جامع اطلاعات مواد کودی درج می‌نماید. پرونده واحد متخلف به مراجع قضائی ارجاع خواهد شد.

ماده 43- در صورتی که بر اساس بررسی‌های میدانی و یا بررسی مستندات قابل دسترس، برای موسسه محرز شود که در برچسب یا بسته‌بندی یک برند- فرمول ماده کودی ثبت شده تولیدی/تولید قراردادی یا وارداتی، نام یا پرچم کشور دیگر درج و یا شرایط برچسب به گونه‌ای تغییر یافته که مبدأ تولید ماده کودی را متفاوت نشان دهد، موسسه پس از تصویب ستاد، ثبت ماده کودی را ابطال، موضوع را به اطلاع سازمان‌ها رسانده و در سامانه جامع اطلاعات مواد کودی درج می‌نماید. پرونده واحد متخلف به مراجع قضائی ارجاع خواهد شد.

ماده 44- در مواردی که به تشخیص موسسه یا ستاد هماهنگی ثبت و کنترل کیفی مواد کودی، یک سری ساخت معین از برند- فرمول ماده کودی باید جمع‌آوری شود، واحد تولیدی/وارداتی/تولید قراردادی مربوطه موظف است ظرف مدت حداکثر 14 روز کاری از زمان اعلام موسسه، کلیه اطلاعات حجم تولید/واردات و مناطق عرضه سری ساخت مورد نظر را به موسسه ارائه نماید.

ماده 45- در مواردی که پروانه مسئول فنی تعلیق یا ابطال می‌شود، شرکت موظف است ظرف مدت یک ماه، مسئول فنی جایگزین را به موسسه معرفی نماید.

ماده 46- ستاد هماهنگی ثبت و کنترل کیفیت مواد کودی موظف است برخورد با متخلفین را تا حصول نتیجه نهائی پیگیری نماید و تشکل مرتبط (انجمن صنفی تولیدکنندگان کودهای کشاورزی/ انجمن واردکنندگان کود و سم/ انجمن تولیدکنندگان فرآورده‌های آلی و زیستی کشاورزی حسب مورد) موظف به همکاری در این ارتباط می‌باشد.

ماده 47- در صورتی که پس از ثبت ماده کودی و در طول مدت اعتبار ثبت، برای موسسه مشخص گردد که بخشی از اطلاعات و مستندات ارائه شده هنگام ثبت ماده کودی (اعم از مشخصات فردی و اطلاعات شرکت یا اطلاعات کیفی ماده کودی و یا اطلاعات ارائه شده در رابطه با واردات) نادرست بوده است، موسسه مجاز است با تأیید ستاد، ثبت ماده کودی را ابطال و پرونده را برای رسیدگی به مرجع قضائی ارسال نماید.

ماده 48- در هر موردی که موسسه راساً در رابطه با مفاد این دستورالعمل، رأیی را به شخص حقیقی یا حقوقی ابلاغ می‌نماید، شخص حقیقی یا حقوقی مجاز است یک بار حداکثر ظرف مدت 5 روز کاری پس از دریافت نامه از طرف موسسه (از طریق سامانه)، اعتراض خود را از طریق سامانه به

موسسه اعلام نماید. موسسه موظف است اعتراض مذکور را در اولین جلسه ستاد هماهنگی ثبت و کنترل کیفیت مواد کودی مطرح نماید. نتیجه رسیدگی در ستاد، برای شخص حقیقی یا حقوقی اعتراض کننده و نیز موسسه لازم‌الاجرا است.

ماده 49- رعایت مفاد این دستورالعمل و شیوه نامه فنی آن برای کلیه تولیدکنندگان، واردکنندگان، تولیدکنندگان قراردادی و فروشندگان مواد کودی الزامی می‌باشد.

ماده 50- فروشندگان انواع مواد کودی اعم از مراکز، موسسات، شرکت‌ها و تعاونی‌های وابسته به دولت یا مراکز عرضه و فروشگاه‌های غیر دولتی و بخش خصوصی ملزم به رعایت مفاد این دستورالعمل بوده و موظفند از توزیع و فروش مواد کودی ثبت نشده خودداری نموده و با اعلام موسسه (از طریق سامانه) و یا سازمان نسبت به جمع‌آوری سری ساخت فاقد کیفیت از برند -فرمول‌های مواد کودی و یا ثبت نشده اقدام نمایند.

تبصره 1- عدم همکاری مراکز دولتی و وابسته به دولت در اجرای این بند توسط دفتر حقوقی وزارت (در استان‌ها توسط واحد حقوقی سازمان)، پیگیری و برخورد قانونی صورت خواهد گرفت.

تبصره 2- در صورت عدم همکاری مراکز غیردولتی و بخش خصوصی در اجرای این بند، مراتب به مراجع صادرکننده مجوزهای آنها اعلام و برخورد قانونی مقتضی از جمله ابطال مجوزهای صنفی و فنی صادره تقاضا خواهد

شد. مرجع صدور مجوز فعالیت صنفی این واحدها موظفند در چارچوب مقررات به موضوع رسیدگی نموده و گزارش اقدام را ظرف مدت 15 روز کاری به دبیرخانه ستاد هماهنگی ثبت و کنترل کیفیت مواد کودی در موسسه تحقیقات خاک و آب ارسال نمایند.

تبصره 3- در صورت عدم همکاری فروشندگان در جمع‌آوری مواد کودی بی کیفیت، موضوع در قالب انتشار ماده آلاینده (در موضوع مرتبط با ماده 39) و یا مشارکت در کم فروشی و تزییع حقوق مصرف‌کنندگان (در موضوع مرتبط با مواد 37 و 38) به مراجع قضائی ارجاع خواهد شد.

ماده 51- کلیه تولیدکنندگان، واردکنندگان، تولیدکنندگان قراردادی و فروشندگان مواد کودی موظفند قوانین و مقررات محیط‌زیستی مرتبط نظیر قانون حفاظت از خاک، قانون هوای پاک، قانون مدیریت پسماند، قانون حفاظت از تالاب‌های کشور، آئین‌نامه جلوگیری از آلودگی آب و ... را رعایت نمایند. همچنین ملزم به رعایت حدود مجاز آلودگی خاک و آلاینده‌های ورودی به آن برای کاربری‌های مختلف، استاندارد خروجی فاضلاب، حد مجاز انتشار آلاینده‌های هوا، حدود مجاز آلودگی صوت (بندهای ماده 2 مصوبه هیئت محترم وزیران به شماره 241670/ت 59793 مورخ 1401/12/17) و استاندارد کیفیت منابع آب‌های ایران (موضوع نامه شماره 1403/320/18179 مورخ 1403/5/15 دفتر حفاظت و مدیریت زیست‌محیطی آب و خاک سازمان حفاظت محیط‌زیست)

ماده 52- با ابلاغ این دستور العمل «آئین نامه ثبت و کنترل کیفی انواع مواد کودی»، موضوع ابلاغیه شماره 020/23585 مورخ 93/8/21 وزیر جهاد کشاورزی، ابطال و ملغی الاثر می گردد.

منابع

دستور العمل ثبت، پایش و کنترل کیفی انواع مواد کودی - ابلاغیه شماره 020/30625 مورخ 1405/1/19 وزیر جهاد کشاورزی.